

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אגדה של תורה

גליון 612

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"שבת נאך שבועות", - תנצלו את ההזדמנות!

אצל חסידים נהגו לקרוא לשבת שאחר חג השבועות – "שבת נאך שבועות", כאשר המשמעות היא כפולה: "שבת שאחרי שבועות", ושבת שהיא "עוד שבועות", דהיינו חג שבועות נוסף.

(המלה 'נאך' באידיש מתפרשת הן 'אחרי' והן 'עוד').

גדולי החסידות אמרו על מטבע לשון זה, כי בשבת שאחרי שבועות ישנה עדיין את הארת החג, ולכן היא 'עוד שבועות'.

רבי מנחם נחום מטרנוביץ זצ"ל (תפארת מנחם, נשא) הסביר את הטעם לכך ששבת אחרי שבועות נחשבת מעין החג. לדבריו, בקבלת התורה קיבלו ישראל שני כתרים, שאחר כך נלקחו מהם. בספרים הקדושים מובא שכשבאה שבת מחזירים להם את הכתרים, וזוהי הנשמה היתירה שישנה בשבת. נמצא, שבשבת שוב זוכים להרגיש את אותה הארה של הכתרים שהיתה בקבלת התורה – בחג השבועות.

רבי אברהם מסלוניס זצ"ל (בית אברהם, נשא) כתב אף הוא דברים נשגבים אודות השבת שמגיעה לאחר חג השבועות. לדבריו, כשם שבקריעת ים סוף דתן ואבירם לא היו שם, כי היו מאלו שאמרו 'נשובה מצרימה', ואחרי ששמעו כי הים נקרע לכל ישראל, חזרו ונקרע הים פעם שניה במיוחד עבורם. כמו כן בחג קבלת התורה, אפילו אלו שהתאחרו ועדיין לא קיבלו את התורה בשבועות, הניחו להם מקום מן השמים בשבת זו לקבל את התורה.

פתיח האהל

קהל אנשים שנאסף על גבעה ליד הים כדי לצפות באנייה חולפת. בתוך הקהל עמד ילד קטן, שהחזיק בידו דגל ונופף בו בעוז. אחד האנשים שאל את הילד: "מדוע הנך מנופף בדגל?". ענה לו הילד – "אני מנופף כדי שרוב החובל יראה אותי וינופף אלי בחזרה". החזיר לו האיש – "הרי האנייה רחוקה, מדוע אתה חושב שרוב החובל יראה אותך?", "כי רב החובל הוא אבא שלי", ענה הילד, "הוא יחפש אותי בקהל". בפרשתנו מובאת ברכת הכהנים: "בְּרִכָּה ה' וַיִּשְׁמְרֵךְ, יְאֵר ה' פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיְחַנְּךְ, יִשָּׂא ה' פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם" המדרש על המילים: "ישא ה' פניו אליך" מבאר: "יהפוך פניו כלפי אצלך" ביטוי זה מציינן יחס אישי וקרוב של ה' לישראל. מה גורם לנו להיות פנים מיוחדות יותר מכל ההמון, שדווקא אלינו הבורא נושא את פניו? התשובה היא, העובדה שאנחנו ילדיו. הוא אבא שלנו. אכפת לו מאתנו ולכן הוא נושא אלינו את פניו. הוא יחפש אותנו בתוך ההמון ו"ינופף בידו לשלום". כשאנחנו רוצים את הבורא, אזי הבורא רוצה אותנו בחזרה. אבל כל נשכח שכדי שאבינו שבשמים ינופף לנו לשלום צריכים אנחנו לנופף, ה' מחפש אותנו בעיניו, ומנופף אלינו לשלום כאשר אנו מנופפים אליו. ואיך מנופפים על ידי מצוות ומעשים טובים ובעיקר בשלום- הכוונה להרבות שלום בינינו. כי כל אבא מייחל שבניו-ילדיו יחיו בשלום אחד עם השני "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום".

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:13 8:18
נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 8:49

אָהַל הַחַיִּים

מצווה לברך בסעודות השבת על "לחם משנה", דהיינו שני לחמים או חלות, והנה מצוי הדבר, שאין לאדם שני חלות ללחם משנה, וברצונו לצרף לחלה האחת שבידו, חלה נוספת מן המקפוא, שהיא עדיין קפואה ואינה ראויה למאכל, והשאלה הנשאלת אם נכון לעשות כן, או שאין חלה כזו מצטרפת ללחם משנה?

והנה מבואר בפוסקים שאין חיוב לבצוע משתי החלות בסעודת השבת, ולא נאמרה מצות לחם משנה אלא בשעת הברכה, אבל לבצוע אין חיוב אלא מחלה אחת. ומעתה נראה שכיון שאין חיוב לבצוע משתי החלות, אם כן מותר לברך על שתי חלות אף שאחת אינה ראויה עדיין למאכל.

וכן כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שהואיל והיא עתידה לאחר זמן להיות ראויה למאכל, לאחר שהיא תפשיר, ואין צורך בשום פעולה על מנת להביאה למצב שתהיה ראויה למאכל, ראויה היא גם כעת למצוות לחם משנה. וראיה לדבר ממה שכתב הגאון רבינו עקיבא איגר, לגבי חלה שנאסרה באכילה מכיוון שאפו אותה ביום טוב הסמוך ליום השבת (אף שאסור להכין מיום טוב לשבת, ואם עבר והכין מיום טוב לשבת, נאסר אותו הדבר באכילה). מכל מקום מותר לצרפה ללחם משנה, מכיוון שאין האיסור באכילת חלה זו אלא מדרבנן, ולאחר זמן היא מותרת באכילה, ועל כן לענין מצות לחם משנה יש להקל לצרפה לחלה השנייה. ואם כן הוא הדין גם כן לענין חלה קפואה, שאף שיש מניעה לאכלה לפי שעה, מכל מקום מכיוון שאחר זמן היא ראויה למאכל, יש לצרפה ללחם משנה במקום שאין שם חלה אחרת.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"נְשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גְרִשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם."
עלינו להבין, מה באה התורה להשמיענו באומרה "גם הם לבית אבותם"? וכי יעלה על הדעת שלא לפקוד את בני גרשון? הרי כל השבטים נפקדו, ומדוע שלא יפקדו את בני גרשון?
ונראה לבאר, כי "בני גרשון" הם רמז לאלו שנטו מן הדרך, התגרשו מהתורה והמצוות וגורשו מעל שולחן אביהם שבשמים.

מצווה אותנו התורה: "נשא את ראש בני גרשון" – אל תדחה ותרחיק אותם, אדרבה, "נשא את ראש בני גרשון", תרומם ותקרב אותם אל אביהם שבשמים.

ואם תרצה לדעת על מה ולמה? – על כך מוסיף הכתוב: "גם הם לבית אבותם לְמִשְׁפַּחְתָּם". גם אם הם עצמם אינם הולכים בדרך הישר, הרי הם חוטרים מגזע היחס. אבותיהם ואבות אבותיהם צדיקים היו, כולם בני אברהם יצחק ויעקב.

לעתים אנו פוגשים אדם שכלפי חוץ נראה רחוק מתורה ומצוות, אורחות חייו רחוקים מדרך ה', דעותיו מנוגדות לדרך התורה והשקפותיו פסולות. אך אם נתחקה אחר שורשיו, יתברר לנו שאבות אבותיו היו רבנים גדולי תורה. בשל נסיבות החיים הוא התדרדר לאן שהתדרדר, אבל אסור לנו להתנכר לו: צריך לגלות כלפיו יחס של קרבה, לרומם ולמשוך אותו בעבותות אהבה אל בורא עולם ואל דרך ה', לקרבו אל התורה והיראה ואל שמירת המצוות.

וַיָּבִיאוּ אֶת קֶרְבָּנָם לְפָנֵי ה' שֵׁשׁ עֶגְלוֹת צֶבַע וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי בָקָר, עֶגְלָה עַל שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים, וְשׁוֹר לְאָחָד, וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לְפָנֵי הַמִּשְׁכָּן"

"שש עגלות צב" הכוונה שלכל עגלה היו מחוברים שני בקר – סך הכל שנים עשר בקר, כך ששנים עשר הנשיאים הביאו שש עגלות – עגלה אחת לכל שני נשיאים. מדוע כל נשיא לא הביא עגלה בנפרד? רבינו עובדיה ספורנו כותב כך: "לאות אחווה ביניהם, אשר בה יהיו ראויים שתשרה שכינה ביניהם". כלומר, העובדה ששני נשיאים הביאו עגלה אחת, מהווה סמל לאחדות ביניהם. כשיש אחדות – יש שכינה.

בעלי התוספות מוסיפים נקודה. התורה כותבת, שבמפגש של יעקב ויוסף היו שני שלבים – בהתחלה יעקב לא האמין לבניו שיוסף חי במצרים, ואז נכתב – "וַיִּרְא אֶת הָעֶגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ, וַתִּחַי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם". על איזה עגלות מדובר? בפשטות הכוונה לעגלות המלאות במזון ששלח יוסף. אולם תמוה הדבר, וכי יעקב קיבל חיות ממראה העגלות? השפע הגשמי עשה לו טוב, יותר מעצם ההודעה על חיי בנו אהובו? התשובה בדרך הרמז היא, שכשיוסף שלח לאביו עגלות, הוא הזכיר לו את העגלות הללו של הנשיאים – את ענין האחוה. יוסף רצה לרמוז לאביו, שלמרות כל מה שאחיו עשו לו, הוא עדיין אחיהם, אחד מהם. ידיעה זו החייתה את רוח יעקב.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בספר "נר ישראל" המשיל משל נפלא: לפריץ אחד היה כלב ציד נאמן ונועז, ששירתו באמונה והנחילו תהילה במסעות הציד שערך. לימים הזדקן הכלב וכוחותיו כבר אזלו, חוש ריחו אכזב, ורוב היום היה מצטנף ברעדה בפינת הטרקלין.

החליט הפריץ להתפטר מכלבו, אלא שנכמרו רחמיו על מי שנתן לו את כל לבו, ולהורגו לא מלאו לבו. גם ליער לא חפץ להשליכו, פן יפול טרף לשיני החיות הרעות.

מה עשה? כהכרת הטוב על שנות מסירותו, הורה לתפור לו אדרת ייחודית, צווארונה רעמת אריה, גופה פרוות דב, זנבה זנב נמר ושרווליה עור זאב. עטה לכלב את האדרת, ושילחו ליער.

ובקרכת היער רובץ היה מלך החיות כמלך בארמונו, כשבעלי חיים ממינים שונים סובבים אותו ונכונים בכל עת לכבדו ולשרתו. והנה, שלוות היער הופרה ורוח תסיסה נשבה בין העצים. אחת אחת נשמטו החיות מעם הארץ, ופנו למקום נעלם. מהר מאוד שם האריה לבו לכך, והוא ביקש את יועצו השועל לברר פשר הדבר.

נענה השועל: "אלך ואברר". חקר ודרש, שב ואמר: "אדוני המלך, קיסר חדש הגיע ליער, והחיות ערקו לקבל מרותו!". נחרד האריה וביקש: "לך ועמוד על טיבו! אם רם ונישא הוא, אוכרח גם אני לכפוף עצמי תחתיו!".

שעט השועל ופילס דרך אל הקיסר החדש, שבאמת נראה נורא ונאדר על שלל פרוותיו.

כרע אפיים לפניו ושאל בהכנעה: "מי הוא מר?". ענה הקיסר בגובה לב "סב סבי היה דב". "ומי הוא מר?" חזר השועל על שאלתו. כשכש הקיסר בזנבו: "אב סבי היה נמר". חזר השועל בשלישית: "ומי הוא מר?". הקיסר הניף זרועותיו "סבי היה זאב". והשועל בשלו "ומי הוא מר?". ניער הקיסר רעמתו: "אבי היה אריה".

"הכל טוב ויפה, אבל מיהו מר?", התעקש השועל בחוסר סבלנות.

"אני", השפיל הקיסר את עיניו בבושה, "אני בסך הכל כלב"...

"הוא שבקשתי לדעת", אמר השועל, ורץ להרגיע את האריה שאפשר לחזור לשגרה...

פעמים רבות אנו מוצאים אנשים המתהדרים בייחוס מפואר, אך כשמתבוננים לראות מי הם בעצמם, מתברר כי אין בהם כלום. אין ספק, יש משמעות לייחוס, יש ערך לרקע המשפחתי, אבל מה שיקבע את מעמדו של האדם הם רק מעשיו ועבודתו האישית בעולם.

פעם סיפרו לאחד מראשי הממשלה, שבבית משוגעים נמצא משוגע שנראה בדיוק כמותו, הכפיל שלו אותו ראש ממשלה לא האמין וסקרנותו גדלה מאוד. קם ונסע לאותו מקום. ברגע שנכנס ראש הממשלה ניגש אליו אותו משוגע ושאל: מי אתה? ענה לו: אני ראש הממשלה, ענה לו המשוגע: לא! אני ראש הממשלה. התחילו להתווכח בניהם בצעקות נוראיות, עד שכמעט הרימו ידיים אחד על השני. נאלצו המאבטחים להוציא אחד מן הבניין, עד היום לא יודעים איזה ראש הממשלה הוציאו... דרכו של עולם ששני מנהיגים במקום אחד אינם מסתדרים, לא כן מצאנו אצל נשיאי ישראל כאשר הביאו את קרבנותיהם לחנוכת המשכן כל אחד ואחד ביומו, מתארת התורה שהביאו עגלה אחת, מבאר רבי עובדיה ספורנו, לאות האחוה ביניהם היו ראויים שתשרה שכינה בניהם, זוהי גדולתם של גדולי ישראל שיודעים לעשות דברים יחד ולחיות בשותפות הדדית. מתארת התורה שכל שני נשיאים הביאו עגלה אחת ומבאר הרמב"ן שבעגלות הביאו הנשיאים את הסולת השמן והקטורת

לקרבנם, ולכאורה היה כל נשיא יכול לטעון שאין לו מקום לדברי הנשיא חברו, והסולת והקטורת שלו תופשים מקום אחד בלבד בעגלה, אך אף על פי כן היה מקום לשניים, וכשם שבעגלות הם יכולים לשאת בעול מקום לשניים, כך גם בהנהגתם נושאים מקום לשני נשיאים, וכל זה מפני האהבה ואחוה שררה בניהם.

חודש סיוון אשר בו ניתנה התורה מזלו תאומים, וכותב בספר ילקוט הגרשוני לרמז לישראל שישתדלו להיות כאחים תאומים לשכון יחד באהבה ואחוה, כי מבלעדי אחדות ושלוש אי אפשר לקיים את התורה. והי יזכנו לאהבה ואחוה ושלוש ורעות

"כן שמוליק", הפסיק הרב את

בדיקת המחברות בכיתה ופונה לשמוליק שהניף את אצבעו.

"רק רציתי לשאול", אמר שמוליק, "האם לדעת הרב זה הוגן

להעניש אנשים על דברים שהם לא עשו?"

"בוודאי שלא", עונה הרב.

"יופיי", התם שמוליק בעליזות, "כי לא עשיתי

שיעורים"...

קצתה האתול

בסיום פרשת במדבר ובתחילת פרשת נשא, עוסקת התורה בספירת שלוש משפחות בני שבט לוי: "גרשון", "קהת" ו"מררי", ובתפקידים המוטלים עליהם בנשיאת המשכן. והנה, אף על פי שגרשון היה הבכור מבין האחים, התורה מקדימה למנות את בני קהת ראשונים. המדרש מסביר כי בני קהת הוקדמו בשל תפקידם החשוב – נשיאת כלי הקודש ובראשם ארון הקודש, לעומת בני גרשון ובני מררי שנשאו רק את הקרשים והיריעות, ובוודאי לקיחת ארון הקודש, הנושא את נושאו, מזכה את נושאו להיות במניין ראשון.

אך על זה עצמו יש לשאול: מפני מה העבודה החשובה לא ניתנה מלכתחילה לבני גרשון, שלהם משפט הבכורה? הגאונים **רבי עזריה פיג'ו** זצ"ל בספרו "בינה לעתים" ו**רבי שלמה אפרים מלונטשיץ** בספרו "כלי יקר", כי ביקשה התורה ללמדנו **שקניין התורה, בשונה משאר קניינים, אין בו ענייני ירושה ובכורה**, אלא תורה מונחת בקרן זוית, וכל הרוצה ליטול – יבוא וייטול. לכן ארון הקודש שבו התורה לא ניתן לבכור דווקא, אלא למי שראוי יותר לשאתו כפי ערכו.

ובכל זאת, מאחר שסוף סוף גרשון הוא הבכור, יש חשיבות לשמור על סדר המעמדות המשפחתי, כדי שלא ירעבו נער בזקן, ומסיבה זו – כותב **רבי יצחק אברבנאל** זצ"ל – נתנו לבני גרשון את הכבוד בכך שהפרשה פותחת בהם. **רבי עזריה פיג'ו** מוסיף כי אחת הסיבות לחולי הגאווה הוא הייחוס המשפחתי. אדם ממשפחה רמת מעלה, ירום לבו ויאמר, מי ישווה לי! והרפואה לכך, שיתן אל לבו כי אם אינו הולך בדרכי אבותיו ובמעשים טובים, הרי לא בלבד שלא יועיל לו ייחוסו, אלא הוא מזיק למשפחתו ומחשיך את זוהר מעלתו.

גרשון, קהת ומררי יצאו מאב אחד – לוי, ובכל זאת כל אחד משלשתם נתמנה ונבחר כפי ערך מעשיו ושלמות עצמו. ולכן הדגיש "נשא את ראש בני גרשון", בתנאי ש"גם הם", שהם עצמם נמשכים ומתייחסים "לבית אבותם למשפחותם". כאשר הולכים הם בדרכם ועושים כמעשיהם, רק אז יהיה להם ייחוסם לנשיאות ראש מעלה וכבוד. וכבר אמר הגאון **רבי אברהם אבן חסדאי** זצ"ל (מחכמי ספרד) "מי שאין לו ייחוס עצמי, לא יועיל לו הייחוס של אביו ואמו".

--- אדם אחד, שלא הלך בדרכי אבותיו, עמד והתרברב באומרו "נכד אני לצדיק פלוני ונין לצדיק אלמוני...". אמר לו צדיק אחד: "ייחוס הוא כמו הספרה אפס". על כל סב צדיק מתווסף לך עוד אפס. אפס לבדו, אינו שווה מאומה. גם אם תעמיד אפסים הרבה זה לצד זה עד סוף כל הדורות, לא תוסיף ולא תגרע, אלא אם כן בסוף השורה יהיה מספר. אם אתה עצמך תהיה שווה משהו, ולא אפס במעשים, אתה כמו מספר 1 לפני האפסים, ואז כל המספר יהפוך למיליונים רבים..."

ברכה והצלחה ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:10

בית הכנסת "עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:15
שיעורי תורה מידי יום
שעה קודם מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אופיר דלל בן אורה
ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 19:10
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א